

Un document referitor la poetul Alexandru Sihleanu

În poezia precminesciană, un loc de oarecare însemnătate ocupă Alexandru Sihleanu, a cărui existență de scurtă durată a lăsat urme și amintiri frumoase în lumca culturală a vremii. La cinci ani după moartea sa, în 1862, Alexandru Odobescu, care-i fusese coleg de liceu la Paris, îl evoca în următoarele cuvinte: „... avea o inteligență deșteaptă, un spirit glumeț și sarcastic, o imaginațiune aprinsă și o producțiune lesnicioasă, care se ascundeau toate sub o aparență de adîncă lenevire, de zburdălnică nepăsare, zugrăvite pe fața-i oacheșă și palidă, dar fină și plăcută”¹. În istoria și critica literară de mai târziu nu a fost neglijat, mulți autori, unii chiar de prestigiu, consacrindu-i un anumit număr de rînduri sau de pagini².

Se trăgea, așa cum s-a stabilit, dintr-o veche familie de mici boieri din județul Rîmnicul Sărat (Slam Rîmnice), originară din satul Sihlele, de unde și numele Sihleanu. Tatăl său Zamfir (Zamfirache), născut în 1801, stăpîn de „moșii și vii”, apare la 1841, cu rangul de serdar, iar fratele acestuia Iancu, așadar unchiul poetului, încă mai dinainte, cu cel de căminar³. În 1835, cei doi frați se judecă pentru moșia Căiata din județul Slam Rîmnice⁴, iar mai târziu, începînd din 1842, pentru cîteva părți de moșie „ce au în hotarul Olteni dintr-acei județ”⁵. În prima din aceste pricini, ambele fiind cuprinse în dosare aflate la Arhivele Statului din București, Zamfirache Sihleanu apare fără rang boieresc, dar în cea de a doua este arătat ca „serdar”. Este cunoscut însă cu rangul de „paharnic”⁶, pe care l-a obținut, desigur, ulterior anului 1842.

În legătură cu viața poetului Alexandru Sihleanu, se știe precis că s-a născut în anul 1834, a urmat cursurile colegiului „Sf. Sava” din București, după care, în 1852, a fost trimis la Paris, unde și-a desăvîrșit studiile la liceul „Louis le Grand”. Se întoarce în țară, în 1855, dar, curînd după aceea,

¹ Al. Odobescu, *Cîteva ore la Snagov*, în Note de călătorie, ed. Corneliu Popescu, București, 1981, p. 89.

² Olarie Chendi, *O pagină comemorativă. Poeți morți în floarea vîrstei*, în *Pagini de critică*, ed. Vasile Netea, București, 1969, p. 164; N. Iorga, *Istoria literaturii românești în secolul al XIX-lea — de la 1821 înainte*, vol. III, Vălenii de Munte, 1909, p. 211—214; G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*, ed. II, revizuită și adăugită, București, 1982, p. 321—323; Elena Tacciu, *Trei poeți precminescieni*, București, 1978, p. 26; *Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900*, București, 1979, p. 780—781 etc.

³ D. Bodin, *Cîteva date noi privitoare la familia Sihleanu*, în „Revista istorică română”, III (1933), nr. 1, p. 79—82.

⁴ Arh. St. Buc., fond Înaltul Divan, dosar 29/1835, f. 1.

⁵ Ibidem, fond Înalta Curte, Secția civilă, dosar 60/1842, f. 2, 21.

⁶ N. Iorga, *op. cit.*, vol. III, p. 211; G. Călinescu, *op. cit.*, p. 323; *Dicționarul literaturii române...*, p. 780.

la 14 martie 1857, se stinge din viață pe neașteptate, la numai 23 de ani ⁷, lăsând în urmă un singur volum de versuri, *Armonii intime*, apărut postum o operă „ce făgăduia mult” ⁸.

În ceea ce privește data și locul nașterii sale, lucrurile nu sînt încă pe deplin lămurite. Astfel, G. Călinescu, în monumentală sa sinteză, afirmă următoarele: „Al. Sihleanu era fiul paharnicului Zamfirache Sihleanu din mahalaua Gorgani și s-a născut la 6 iunie 1834, poate la Sihlea, sau mai bine zis Sihlile, din jud. Buzău, unde tatăl său avea moșie” ⁹. În *Dicționarul dedicat literaturii române* pînă la 1900, este arătat ca fiind născut în București la 6 ianuarie 1834 ¹⁰, ceea ce, așa cum vom vedea, se apropie mult mai mult de adevăr.

Poetul Alexandru Sihleanu

Documentele de arhivă aduc însă lumină și în acest caz. La 27 februarie 1852, Zamfir Sihleanu se adresa către Secretariatul Statului cu rugămintea

⁷ N. Iorga, *op. cit.*, vol. III, p. 211; *Dicționarul literaturii române...*, p. 780.

⁸ N. Iorga, *op. cit.*, vol. III, p. 211.

⁹ G. Călinescu, *op. cit.*, p. 323.

¹⁰ *Dicționarul literaturii române...*, p. 780.

de a se adevăra actul de botez al fiului său, emis de mitropolitul Nifon ¹¹, „fiindcă voesc a trimite pe fiul meu Alecsandru la Paris pentru învățatură” ¹². Actul a fost autentificat, în traducere franceză, a doua zi, la 28 februarie, certificându-se că Alexandru Sihleanu era fiul legitim al paharnicului Zamfirache Sihleanu și al Mariei, născută Popescu. Se arată că era născut la București, la 9 ianuarie 1824, și fusese botezat în religia creștină ortodoxă la paraclisul lui Nicolae Ghica, nașa fiind Maria Garbațchi, iar officiant preotul Costea ¹³. Originalul actului a fost, desigur, înminat petiționarului pentru a fi depus la liceul „Louis le Grand”, dar la dosar a fost oprită o copie care aduce după cum vedem, unele precizări referitoare la poetul Alexandru Sihleanu și la familia sa. Sint, credem, suficiente motive pentru a reproduce, *in extenso*, textul acestui document de istorie literară.

TUDOR MATEESCU

1852 februarie 28, <București>. Actul de botez al lui Alexandru Sihleanu, autentificat de Secretariatul Statului.

No. 823, 1852 fevr. 28.

Nous Nyphon Sevastis, archeveque métropolitaine de Valachie fils légitime de M^r le paharnik Zamfiraki Sichléano et de Madame Marie, née Popesco, son épouse, est né à Bucarest le neuf Janvier mil huit cent trente quatre et qu'il a été baptisé dans la religion chrétienne orthodoxe à la Chapelle de Mr Nicolas Ghica, sise dans la dite ville, ayant pour marraine M^o Marie Garbatzki et le révérend père Kostéa officiant.

En foi de quoi le présent acte, muni de notre sceau et signature, a été délivré pour servir où de besoin.

Arh. St. Buc., fond Secretariatul Statului, dosar LXXI/1, f. 16. Copie.

Traducere

Noi Nifon Sevastis, mitropolit al Țării Românești.

Certificăm prin prezenta că domnul Alexandru Sihleanu, fiu legitim al domnului paharnic Zamfirache Sihleanu și al doamnei Maria născută Popescu, soția sa, este născut la București la nouă ianuarie o mie opt sute treizeci și patru, și că a fost botezat în religia creștină ortodoxă la paraclisul domnului Nicolae Ghica, situat în zisul oraș, avind ca nașa pe doamna Maria Garbațchi și officiant pe părintele Costea.

Drept pentru care a fost eliberat prezentul act, întărit cu sigiliul nostru și semnătura noastră, pentru a-i servi la nevoie.

¹¹ Actul a fost redactat, desigur, pe baza registrelor de mitrice, deoarece în ianuarie 1834 nu păstorea mitropolitul Nifon, înscăunat la 14 septembrie 1830, ci Grigorie Dascălul. Vezi Nicolae Șerbănescu, *Mitropoliții Ungrovlahiei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, LXXVII (1959), nr. 7—10, p. 810, 813—814.

¹² Arh. St. Buc., fond Secretariatul Statului, dosar LXXI/1, f. 15.

¹³ Ibidem, f. 16 (Vezi anexa).